

DEBRECZENI ELLENŐR.

POLITIKAI, TARSADALMI és KÖZGAZDASÁGI LAP.

A SZABADELVŐ PÁRT KÖZLÖNYE.

Megjelen naponként, a vasárnap és péntek kivételével.

Egész évre	10 ft —
Félévre	5 ft —
Negyedévre	2 ft 50
Egy óra	1 ft —

Hirdetési díj:

Ot-hasáboptitisor egyszeri beigtatásáért 5 kr
Bélyegdíj minden hirdetésért külön 20 kr
Nyitód: 4 hasáboptitisorért 20 kr.

XII. évfolyam. 1885.

Debreczen. Kedd, június 2.

105. szám

Debreczen, június 2.

Mi itt a vidéken eddig, leginkább a fővárosi nagy lapok közvetítésével értesültünk mind azon lelkesedésekről, melyek hatásában maradandó lesz is, de különösen a bucsu-ünnepkezesekkel véget ér, mind a tárlat azon komoly oldaláról, hogy a kiállítás miképp sikerült, s mi részben férhet hozzá kívánni való.

Természetes, hogy az elragadtatás első hevében még nem szó gáhatott reá az idő, hogy a további fejlődés biztosítása végett az észlehető fogyatkozásokra az egyes ágakban a figyelem re vezetessék. Erre pedig szükség leend. A tökéletesedés első biztosítéka a legkisebb hiányra is figyelmeztetni. — Ez meg is fog történni kétségelenül.

Már több napokkal ezelőtt találkoztunk a sajtóban és szemrehányással, hogy az arisztokratia nagy uradalmi igen gyéren vannak képviselve. Ha nem kételkedünk is a vád alaposágában, de miután ténylegesebb hozzájárulása inkább csak a tárlat pompájának emeléséhez, s így a külföld még nagyobb elismeréséhez vezetett volna (mert hisz mi ugy is tudjuk, hogy lett volna mit kiállítani) talán másodrangu fogyatkozás, azon másik mellett, mely közvetlen befejeződésünk hézagosa voltára mutat, miszerint — a főváros nem is említve — bizonyos vidékek szórványosan mutatják be az ipar terén történt előhaladásunkat, míg mások semmiképp sem képviseltek.

Igen figyelemre méltónak találjuk tehát azon észleletet, hogy az általánoság jelleme nincs kellőleg kiintézve. — Ezen segíteni jövőre, egyenesen házi ügye a nemzetnek. A segítség könnyű, önmagától kínálkozik. Nivellirozni kell a hazai egész terrenumon az ipar ügyét. A kormány támogatás, mely eddig sem hiányzott sehol, a hol arra szükség volt, s a

meddig a nemzet áldozatkészségéből telt, csatornázassék szét azon vidékek felé, melyek eddig mostohában részesültek másoknál a gyámolításban, s mint a szárnyaszegett daru keserűségtelten néznek haladó társaik után.

Miért van egymaga a főváros oly hatalmason képviselve a vidékek felett? hogy a legkiválóbb tárgyak mind a fővárosi ipar díszei. Mert az ország mint szemfényét tekintette és fogja is tekinteni a haza szívét, s később lett volna szájától megvoni a falatot mint sem hozzá ne járult volna minden áldozathoz, mely annak jóléte és díszje emeléséhez megkivántatónak mutatkozott. Eddig kétségkívül helyesen járt el, hisz oly nagy nemzet is mint a francia, annyira kényeztetette kedvencét, hogy közmondássá vált: Páris maga Franciaország.

Azonban, mert az erkölcsi, ugy mint fizikai világban az erő túltengése veszélyt okozhat, azok az áldozatok, jövőre talán igen előnyösen lehetnek a vidék közt feloszthatók. Általánosítani lesz szükséges a fejlődést, az ipart, a kultúrát. Szeretjük, hogy a főváros rangban, fényben előljárjon; a külföld előtt sokat nyom a latban, milyen a metropolis. A külföldtől pedig magunkat izolálni nem akarjuk, nem is lehet.

De óhajtjuk, hogy a vidék is erőt nyerjen, ez szolgálataandja az állandó tápuedvet a központnak is. Ezen nemzeti egységesítésben fejlődhet ki nagyszerű és erőssé Társadalmilag, iparilag, ebből folyólag vagyoniilag az egész országot haladásban kívánjuk látni.

A kormány — erről meg lehet győződve mindenki — jegyzsbe fogja vétetni, vagy már tette is azon vidékeket, melyek gyengéknek bizonyultak, ahhoz, hogy ezen nagy nemzeti ügyhöz munkásként hozzájáruljanak, s igyekezni fog eltüntetni a hézagosságot, mely abban

Azok száma, kik a régi állapotokat ismerték, azok közt szerepeltek és az átalakulási procezsusban is résztvettek, napról napra fogy, és soraik ritkulnak, mert az életkor s azzal járó munkaképesség tartama nálunk rövidebb, mint Európa más nyugoti országaiban.

Azok közül, kiket az egyre ritkuló sorokból közelebből elvesztettünk, a legkiválóbbak egyike: akadémiánk korán elhunyt elnöke, gr. Lónyay Menyhért, aki életkorát s ritka képességeit tekintve, az országának s akadémiánknak még sok és nagy szolgálatot tette volna, ha váltakozó szerencse után, idő előtt nem záródik le pályája. De ez így is arányilag korán befejezte, cselekvésben, elért nagy eredményekben és érdekes s tanulságos mozzanatokban oly gazdag, hogy annak minden oldalról kellő méltatására, egy emlékbeszédben rendelkezésre álló idő alig lehet elégséges.

Lónyay Menyhért előkelő nemes család ivadéka. Nagy-Lónyán született 1822. január 6-án Elte utolsó évében, megrongált egészség helyreállítása végett az adriai tenger partján időzött, élete rajzának rendszeres leírásához fogott, de abban csak az egyetemi éveket haladta. A későbbi időből azonban, éveken át vezetett és sokszor terjedelmes naplójegyzetei vannak, melyeket életrajzi írásához kétségkívül fel akart használni, s melyek — talán csak egy későbbi nemzedék számára — igen érdekes olvasmányul és az idejebeli historiára nézve nagybecsű adatokul fognak szolgálni.

Lónyay falun az atyai háznál, nemes kedélyű, mivel okos és szerető anyja oldalán növekedett, míg atyja János, Bereg megye kitűnő alispánja, 1833 ban a Helytartótanács-hoz tanácsossá nevezettvén, a család Budára költözött, s Lónyay Menyhért itt a piaristáknál folytatta gimnáziumi tanulmányait, melyekben minden törekvés kizárólag a latin nyelv elsajátítására volt koncentrált. Habár helyiell-közszel igen humánus s mivel tanárok is találkoztak, kik a kevés

nyilvánul, hogy most egyes vidékek mint a hamupipóke meghúzták magukat. Az eszközöket is feltalálndja hozzá a kormányzat, a nemzet ne sajnálja az áldozatkészséget. Ne legyen egy vidék sem mostohatestvér e hazában. Még egy díszkörtben is szemsértő, ha egyik másik gruppon pompásan díszlik a virány, míg a másikban hervatag színe van. Ez pedig csak a szem gyönyörének a dolga, de hogy kulturánk általános legyen, az a magyarra életkérdés.

A m. tud. akadémia közgyűlése.

Budapest május 31.

A magyar nemzet legelső kultur intézete vasárnap délelőtt tartotta negyvenötödik közlését, melynek fényét történeti jelentőségét emelte a trónörökös jelenléte. A magyar korona népszerű örökösse ezuttal másodszor jelenik meg a magyar tudós társaság közlésén. Először, ezelőtt négy évvel József főherceggel együtt volt ott. Akkor ünnepélyes előkészületek tettek fogadására most minden elmaradt, mert előtte való este egészen bizonytalan is volt eljövetele. Most teljesen otthonosan jött az akadémiák, a tudomány napszámossai között foglalt helyet, még külön széklet sem tettek számára. Irók és tudósok ültek, körülé, kik között kézzorítással foglalt helyet és kézzorítással vált meg tőlök mikor távozott.

A fővárosi lapok kivétel nélkül nagy lelkesedéssel irnak a trónörökös ezen látogatásáról, mint a melylyel újabb jelét adta a magyar tudományosság és irodalom iránti őszinte meleg érdeklődésének, mely már a bőkezű pártfogáson kívül abban is nyilatkozik, hogy maga is kezd irni magyar nyelven a magyarirodalom számára.

Ezen ülés egyik fő tárgyát képezte Trefort Agostonnak, Az újonnan választott elnöknek előde, Lónyay Menyhért gróf felett tartott emlékbeszéde, melyet a trónörökös bár az elnöki megüjtő, Fraknói Vilmos főtitkár évi jelentése után következett s jó hosszúra terjedt, végig hallgatott, ugy hogy két óra hosszánál tovább maradt ott.

tananyaggal életrevaló ifjakat tudtak nevelni, sok iskolában durvaság uralkodott, a testi büntetés formázerint taneszköz volt, s az eredmény is nagyon csekély, ami akkor tünt ki legjobban, mikor a tanulók az ugynevezett akadémiákba léptek át, oly tantárgyakra, melyek most a gimnáziumokban taníttatnak.

Az egyetemi tanulmányokat Lónyay Pesten végezte, s már 18 éves korában elnyerte a bölcsészeti tudori fokot.

Minden intézetben s minden rendszer alatt — lármily rossz legyen is az — lehet tanulni s magát mivelni. A pesti egyetemen mindig voltak egyes kitűnő tanárok, s egyes növendékek kitűnő térflakká váltak, a mint ezt Lónyay példája is mutatja; de hogy mi volt akkor a pesti egyetem, mutatja főleg e két tény; hogy a könyvtár évi dotációjára 1000 váltó forint volt, s hogy az egész orvosi fakultás a hatvani- és újvilág-utcai épületben volt elhelyezve, holazontul még két tanárnak lakása volt s az adminisztráció is helyet talált. A régi kormányok legfőbb mulasztása, hogy a közoktatással, melyre nézve pedig korlátlanul rendelkeztek, mit sem gondoltak.

Az egyetemen töltött éveiről Lónyay Menyhért irataiban így emlékezik meg: „Társaimmal egy nemesebb irányt tüztünk ki magunknak. Szorgalommal, igyekezettel tanultunk, nem az iskolai disziplina következtében, de saját elhatározásunkból. Buzdításomra előzetesen tanulmányoztuk minden lezke előtt az előadandó tárgyakat. Mondottuk egymásnak, hogy hasznos polgáruvá akarunk lenni a hazának, s erre kell, hogy tanuljunk, ismereteket gyűjtünk. Általában ama korszakot a nemes törekvés jellemzi.”

Lónyay jogi tanulmányait befejezván, ismét falura ment, gazdaságban s a megyei életben találván foglalatosságot, s készülvén aközpályára, melyre igen korán sikerült lépnie, mert az 1843-ki országgyűlésre, alig 21 éves korában már követnek. választatott. — Ez időben Lónyay boldogult báró Eötvössel s

Tíz óra mult nehány perczelek, mikor a trónörökös az országos kiállításról megérkezett. Wohlgemuth fregat kapitány volt kíséretében. Egy másik kocsiiban gr. Károlyi Pista jött Az akadémia részéről kiüldöttség ment ő felsége elé. Ekkor jelent meg Jókai is. Pulszky a mai ülés elnöke, Fraknói főtitkár, dr. Szabó József osztálytitkár, Ipolyi püspök, gr. Andrássyval váltott pár szót, s a többi urakkal is egyenkint kezett fogott.

Mikor belépett a terembe, a közönség mely nem valami nagy számban jelent meg felült és meleg éljenzésben tört ki.

Ő felsége a lánchídter felé eső oldalon foglalt helyet. Mellette jobbra Trefort miniszter és br. Vay ültek baira Jókai és Ipolyi. Közvetlen háta möpött gr. Andrássy foglalt helyet s ennek jobbján gr. Károlyi Pista. Ő felsége a felolvasások alatt többször beszélgetett Treforttal, Jókaival, Andrássyval és gr. Károlyi Pistával.

Az elnöki széklet Pulszky Ferencz foglalta el, díszmagyarban. Az akadémia új elnökének megválasztása még nem lévén megerősítve, másodelnöke, Pauler Tivadar pedig beteg lévén, mint legrégibb tiszteleti tagra, háruit Pulszkyra, a mai ülés vezetését és megnyitását.

A megüjtő beszédben Pulszky visszaemlékezett az akadémia réggibb korára, az akkori irodalmi viszonyokra, melyek szerint az akadémia munkássága és szervezete alakult; aztán egy kis szemlélet tartott az irodalmi viszonyokról, említette a hirlapirodalom nagy fejlődését, s a rohamos magyarosodást, mely a nyelv tisztaságán épen ugy meglát-szik, mint meglátszott a latin nyelven, mikor a meghódított népek idegen gondolkodása és eszmeköre is belevegyült a nyelvbe.

Fraknói főtitkár az akadémia munkásságáról terjeztett elő kimerítő képet, felsorolván abban az egyes osztályok működését.

Trefort emlékbeszéde gr. Lónyayról az akadémia elhunyt elnökének nyilvános pályájából a politikait jellemzi s ebben főképe a kiegyezésnél vitt szerepét festi. Beesés történeti adalékokat nyújtott e nevezetes napok történetéhez. Ezen beszédet egész terjedelmében közöljük.

Az emlékbeszéd után távozott a trónörökös, előbb kezét nyujtván a környezetében ülő uraknak, s az emelvényhez is oda lépven, hogy Pulszkyval kezét szorítsa. Hosszantartó éljenzés közben hagyta el ő

velem igen sokat társalkodott, s közös törekvéseink, eszmecserék s önképzés által kölcsönösen igyekeztünk hatni egymásra.

Az említett országgyűlés sok nevezetes kérdéssel foglalkozott, tárgyalásai nyilvánosságuk által mintegy a szabadsajtó hiányát pótolták; de tényleges eredményre nem vezettek.

Az eredménytelenséget több okra nem kell visszavezetni. Hiányzott a kellő vezetés a mérvadó elmek egyáltalán a reformot komolyan nem akarták, végre a haladó vagy szabadelvű párt nagy része mindig túlzó, inpraktikus kívánatokkal lépett fel, s a legjobbat vagy legtöbbet követelvén, az elérhetőt pedig visszautasítván, ezalhoz nem jut-hatott.

Az országgyűlés után 1845-ben Lónyay boldog házasságra lépett, mely reá és családjára gondviselészerű jelleget nyert.

Házassága első éveiben hol falun, hol Pesten időzött s főleg közgazdasági kérdésekkel foglalkozott.

Ez időben írta azon értekezéseket, melyek 1847-ben össze gyűjtve „Hazánk anyagi érdekeiről” ezim alatt jelentek meg, s melyek főleg közlekedési eszközökről, különösen kőutak, víziutak, vasutakról szólnak; mert ez időben gróf Szécsényi István föllépése után is, a közönséget a közlekedési eszközök hasznáról még kapacitálni kellett.

Az 1847-ki országgyűlésre Lónyay ismét követté választatott.

Ez országgyűlést is a legkülönbözöb tárgyak foglalkoztatták. Nevezetes új jelenség volt hogy az also táblánál gróf Szécsényi István is mint kövtt ült, ki akkor az adminisztrációban a közlekedési ügyek élén állott, mérsékest reformer, mig vele szemben Kosuth Lajos állott — Kit Szécsényivel összehasonlítva — radikál reformernek lehetett mondani.

(Folyt. köv.)

A „Debreczeni Ellenőr” tárczája.

Emlékbeszéd gróf Lónyay Menyhért akadémiai elnök fölött.

TREFORT ÁGOSTON
ig. és tis. t. tagtól.

Habár egy nemzet természete politikai átalakulások által rögtön nem változik, az 1843-iki eseményekkel mégis új korszak kezdődik Magyarországon; történetében. Rajtok tul fekszik a középkori feudális ország, a nemes-ség s papság kizárólagos uralmával, (mert a polgárság mint rend, csak jogilag és névleg létezett, de befolyása nem volt) a megyei nemesség s a földesur uralma alatt álló parasztsággal, annak adótfizető kötelezettségével, — magok a kiváltságos osztályok adó-s katonamentesek lévén, — zavaros birtokviszonyokkal, telekkönyvek, tehát hitel nélkül kizárólag természetű gazdasággal, ipar s kereskedelem nélkül, mert közlekedési eszközeink nincsenek, gyarló igazságszolgáltatással és szerfölött hiányos adminisztrációval, cenzurával, bécsi német abszolút kormányval; népoktatás nélkül s még folyvást az elavult jezsuita tanrendszer alatt sülődő közép- és felsőoktatással, de annak dacára szabadság szeretet, buzgalom a haladás iránt, nemes aspirációk s eszményi felfogásokkal, bár annál kevesebb gyakorlatias érzéssel.

Ime a negyvenéves előtti Magyarország. Ezen eseményeken innen, a modern állam annak minden attributumával, természetesen hiányaival s hibáival, de előnyeivel is. Az ország saját sorsának ura, birván a fejlődés minden föltételét — csakhogy azokat részben a társországok, s külön népfajok iránt követett ideolog politika deválta, részben a sok helyt mutatkozó politikai frivolitás, mely a történelemszülte viszonyokhoz nem akar alkalmazkodni, folyvást deválvalja.

anyai
ai gyapju
idény be-
ek
lisme rt mód-
esten egyedül
sás és szak-
elföld minden
atik.
sasa eszközöl-
erkező gyap-
hajjuk és —
an eladhatjuk.
bb gazdái- és
válaistunk
mény-ikkal és
rtésesítést iga-
resen küldünk
kintendő, mi-
és a győri,
a arany érem
yárszerű mo-
área szákokat
és nálunk rak-
ök által kép-
tis bizományi
bör- és timár
ál írását gyá-
pesten
kélyebb meny-
molást azonban
ok díjmu-ntesen
zotteág:
dor, elnök.
ao.
rgy.
urnál, Károly-
saphatók.
czipők.
Legnagyobb választék gyermek czipőkben
t árai
közönség
adatomnak
árukat legol-
agamnak to-
TTÓ
a városháza
ntosan esz
et vállalok.
H.
k és
yben.
KUN
z emben.

fensége a termet, s vele együtt még sokan távoztak, mind az akadémikusok emelvényéről, mind a közönség sorából, úgy hogy a terem meglehetősen kiürült.

A trónörökös ezután ismét a kiállítás színhelyére köcsizott.

Végül Fodor József tartott felolvasást „A hosszú élet feltételeiről.” E hygeai tanulmány érdekesen okadatulva mutatja ki, hogy hazánkban az élet rövidebb mint más államokban.

Az országos kiállításból.

Rudolf trónörökös vasárnap megjelent a kiállításon, csak hogy nem mint tervezve volt 9 órakor, hanem már 8 órakor ott volt a királyi pavilonban. A trónörökös a királyi pavilonból a kiállítás éjszakai részén lévő gépcsa. nokba ment, ott esendben megsejmelte a gépcsa. nokot s aztán átment a közlekedési minisztérium csarukába, ott is megsejmelte mindent a kiállítási elnökség kalauzolásá mellett s 10 órakor a királyi kapun eltávozt az akadémia közgyűlésére s így a megrendelt reggeli és ebédet nem költötte el a kiállítás területén. A közönség még 11 órakor is várta a trónörökösöt a csarokban. A trónörökös az akadémia üléséről ismét a kiállításba hajtott s ott a déli órákban megsejmelte Zichy gróf kalauzolásá mellett a kiállítási „panoramát.” Ugyancsak a déli órákban érkezett a kiállításba Izabella spanyol infanszó is udvarhölgyeivel s Rainer főherceg kíséretével, kik több udvari kocsiu érkezve, a kiállításban Széchényi miniszter, Matkovich elnök és Zichy gróf másodelnök, egy a kiállítási biztosok által fogadtatva, végig járták a kiállítás nagy részét, több pavillont megsejmeltek s mindenütt teljes megelégedésüket nyilvánítva, délután 2 óra tájban a jelen volt nagy közönség élénk éljenzése mellett elhagyta a kiállítás területét. Országos kiállításunk első hónapja a mai nappal telt le. Ezt az időt nem az el nem készült tárgyak bevezetésére s az utolsó állványok lefordítására használtuk, mint ezt a többi kiállításoknál mindenütt láttuk, a miénk készen volt azon napon, midőn a király azt az örömtől izgott tömeg jelenlétében mezenyitottat nyilvánította. Az első hónap arra szolgált, hogy megismerkedtünk gazdaságunk és iparunk műveleteivel, hogy azok fölött itéletet mondassunk, s hogy kiállításunk hire elterjedjen a nagy világba. A fővárosnak vendégei voltak a vidékről, Ausztriából, Német, Francia- és Angolországból. Mindannyian egyik voltak a kiállítás sikereinek elismerésében. Mindenki megtette kötelességét s egyetlen oldalról sem merül föl panasz a tóváros és a kiállítás rendezése tekintetében. Különösen kiemeljük, hogy a mindenütt, hol kiállítás volt, tapasztalt érzékeny áremelkedés a lakás és élelmi cikkek körül, itt alig volt észrevehető. A kiállítás látogatottsága eddig az esős napoktól eltekintve — kedvező volt, de még sem érte el azt a fokot, melyre számítottunk, s melyet a kiállítás egyhangú itélet szerint megérdemelt volna.

József főherceg a gyakorló téren.

Debreczen június 2.

Szeretett főhercegeink idejövételének czélja e helyben összpontosított 3/1 számú honvéd tanzászlóalj megsejmelése volt. Tegnap kora reggel borongós volt az ég s honvédek boszantására csakugyan megereidtek az egek csatornái. Bizonyára a gazda örült, mert megázott a földje, a katonák káromkodott, mert borig ázott ruhája, de a vége még is csak az volt, hogy honvédek fényes vizsgáján mosolyra derült az ég!

Ő Fensége reggel pontban 7 óra 30 p. indult a Bika szállodából a város gyönyörű öös fogatán ki a gyakorló tere, hová előbb már a tanzászlóalj élén Hegyi Gyula őrnagygyal és a 39. gyalog ezred zenekara élén a karmesterrel megérkeztek, Ghyecz altábornagy és Andrásffy Gyula ezredes segéd-tiszteikkel, továbbá Becsey Antal alezredes és Schenzel Károly őrnagy, kik valamennyien lóháton jelentek meg.

A mint ő Fensége megérkezett, a szakadé eső daczára azonnal kíséretével együtt lóra ült s mert a csapat köpenyét fel nem öltötte, ő is azonnal levetette azt.

Most a fejlődött vonalban felállított tanzászlóalj Hegyi őrnagy vezényletére tisztelt ő Fenségének s a zenekar rázendítette a Gotter hallat. — A jelentés beadatott, József főherceg pedig mint honvéd főparancsnok az arczonnal előtt végig lovagolva a legénység kinézése fölött azonnal megelégedését nyilvánította, s nyomban egy szakaszak egy tisztelyettes által leendő elő vezetését rendelte el Visky tiszthelyettest érte a szerencse, hogy ő fensége elé szakaszát elővezethette s feladatának derekasan meg is felelt. Szakaszát jól forgatta s megelégedést vivott ki csapatának mint magának,

Az első század, melyet elővezetett ő Fensége, Lőrinczy százados parancsnoksága alatt állott. Utánna Pósa százados és végül Vidovich százados mutatták meg be századaikat. Mind a három század különböző telepeken gyakorolt s mint tartalék zárkózott viszonyban működött. Itt a századparancsnokok leleményessége a komoly harcoknak olyan fontos momentumait igyekezett feltüntetni, mikor egy tartalék viszonyba helyezett s a z a d egy pillanatot — a harc kedvező eldöntéséhez mint zárkózott csapat is felhasználhat. — Ő fenségének a századok illetén működése igen tetszett s az egyes mozdulatokat igen gyakran megdicsérte, végül pedig a szemle befejezte után maga elé vezetett a tisztikart, teljes megelégedésnek adott kifejezést és a csapatnak katonás magatartása, mint szintén fegyelmettsége fölött elismerőleg nyilatkozott.

Erre a csapat ő Fensége előtt diszmenetet adott s hazafelé indult, míg ő Fensége kíséretével együtt a honvéd huszár ezred pótlovainak megsejmelése végett a péterfai nyári lovardába lovagolt. Itt ő Fenségét Henneberg altábornagy, gróf Csáky ezredes és Péchy százados fogadták. — A pótlovak megsejmelése után a tiszt urak tulajdon lovaikat lovagolták elő, melyek között ő Fenségének nagyon tetszett Kiss Dénes főhadnagy századparancsnok hatalmas sötét pej lova.

A fenséges ur itt is teljesen meg volt elégedve s a pótlovak jó kinézése és idomítása fölött megelégedését nyilvánította. A lovardából ő fensége kocsiu ülve a Bika szállodába hajtott s itt d. u. 1 órakor ebédet adott, melyhez az itt időző valamennyi tábornok és honvéd törzstisztek kényelmes öltözkében voltak hivatalosak.

Délután program szerint a czéllövészet volt előveendő. E czéllövés előveendő. E czéllövés 3 óra után a helyi vasutal kirándult a nagyerdőbe s itt a honvéd elemi lötéren éles tölényekkel egy félszázaddal össz és gyors tüzeket adatott, a tanzászlóalj legénysége jól vitte a tüzelést keresztül s a találatok száraléka igen szép eredményt mutatott. — Ő Fensége megdicsérte a legénységet mint a tiszt urakat s aztán a hirtelenében rendelkezésre bocsátott külön vonattal a Bikaszállodához hazatért.

VI/2 Futár

Napi hírek.

— József főherceg tegnap délután a helyi vasut egrendszer személyvonatán az eleghány nyári kóupében a honvédtisztikar kíséretében kirándult a nagyerdőre, hol a honvéd katonai lövedénel a tanzászlóalj két század volt kiállítva. Ő fensége előtt a honvédek lögyakorlatokat tartottak, melyek igen jól sikerültek, mire a főherceg teljes megelégedését fejezte ki a tiszt kar előtt. Egy fél órai időzés után egy másik vonaton, melynek két első kocsiján foglalt helyet ő fensége és nagy kísérete, míg a harmadikat közönséges utazók töltötték meg haza indult. Ez a vonat a Nagy Erdőtől a Bikáig, ahol ő fensége leszállott és szállására vonult, sehol sem állott meg. A magas vendég a tegnap esti vonattal utazott el Erdélybe. Az indóházhoz kimenetelnél újra a helyi vasut egy vonatát vette igénybe. A Perronon oldala mellett állottak Giczy és Henneberg altábornagyok: A helyben állomásozó honvéd tisztek közül különösen a huszárak jelentek meg nagy számmal. Kint voltak: Dégenfeld József gr. főispán, Simonffy Imre polgármester, Laky Lajos tanácsnok és még több tisztviselő a város és megye részéről. A közönség zsufolásig megtöltötte az indóház csarnokait. Ő Fensége a busz-záskor többekkel szívelyesen kezét szorított. A vonat elindulásakor a közönség levett kalap mellett lelkesen éljenzett a távozó népszerű főhercegeknek, ki ezen itt időzése alkalomával is annyiszor s oly dicsőre elismeréssel nyilatkozott Debreczen gyors haladásáról.

— Tiszántúli egyházkerület m. hó 27-én tartotta tanácskozásait Debreczenben. — A főtárgyak voltak: a debreczeni gymnasiumban a jövő tanévre a 3. alsó osztályban a parallel szakaszok továbbra is fentartatnak; — a gymnasiumban működő 13 rendes tanáron kívül kiegészítő 4 segédtanár alkalmazása mondatott ki. A tanítóképzésben a 4-ik rendszeres tanári szék pályázat utján be fog töltetni, a megválasztandó tanárnak főtárgyai lesznek: Márton, Földrajz és Természettan; díjazása 1000 frt rendes tanári illeték és 300 frt lakpénz. A theologiai akadémiában, elrendeltetvén az egyházkerület által, hogy minden theologus ifju tanító képességi oklevelet is tartozik szerezni, a neveléstani tudományok az 1. és 2. ik évben tanítottak: az első félévben a neveléstani, a második félévben a módszertan és a gyakorlati tanításba bevezetés alkották a képzés tárgyait. — A módszertan

előadásait és a gyakorlati oktatást a tanítóképzési tanárok teljesítik. A miniszter elrendelvé, hogy ezentul minden gymnasiumi növendéknek a tanév végén rendszeres iskolai bizonyítvány adassék: miután ezen intézkedés által a növendékekre évenként jelentékeny költség nehezűne, a tanügyi bizottság csak azon növendékeket kötelezilyen bizonyítványok kivételére azokat, kik más tanintézetbe szándékoznak elmenni, kik egy helyen, egy folytatásban végzik a gymnasiumi tanítást, kik a költségvetésével megterhelni. Természetesen az eddig gyakorlatban volt értesítők a szülők részére ezentul is adatni foganak. Az akadémia, gymnasium és tanító képzésiek igazgatóknak jelentéséből örömmel értesült a bizottság hogy iskolai állapotaink eléggé kedvezők és megnyugtatók minden intézetnél.

— A debreczeni m. kir. pénzügyigazgatóság Ruska Dániel díjtalan adóhivatali gyakoronokot a b-csabay kir. adóhivatalhoz VI. oszt. adótitkárrá nevezte ki.

— A szegedi új dohánygyárat tegnap nyitották meg, egyelőre negyven lány munkás alkalmazásával. Fölvételre eddig 300-an jelentkeztek, de a gyár, amint rendszeren fog működni, 600 lány munkást alkalmaz.

— Szabó Lajos halála közrészvét tárgya és sokáig az iesz városszerte. Most való ki, mennyire általános tisztelet és szeretetben állt a derék férfiú Temetése holnap délután 5 órakor lesz. A családi gyászjelentés így hangzik: Övegy Szabó Lajosné, született Szakál Veronika, gyermekei: Kálmán, neje Fráter Eleika s gyermekeik; Maria férje Szabó János békés-bánati ref. esperes s gyermekeik; Terézia férje Kaszanyitzky Endre gyermekeik; Emma; Róza, férje Karados László s gyermekeik; Ilona, férje Keresztály Antal s gyermekeik; Vilma, férje Zádor Lajos s gyermekeik; Miklós, neje Gölti Anna; Gyula; Sándor, Veronka, férje Rössler Richard; Berta; továbbá testvérek Szabó Eszter, férje Csana József s gyermekeik; Szabó Sámuel, Szabó Sándor, s neje Pfanschmied Terézia és Szabó Károly s neje Michl Cornelia; végre mind két ágon levő számos rokonok a legmélyebb fájdalommal jelentik a felejthetlen jó férjnek illetve apának, apósnak nagy apának, testvérek és rokonok néhai, SZABÓ LAJOS kereskedőnek, folyó évi Junius hó 1-én életének 68-dik, boldog házasságának 42-dik évében agyszélhűtés következtében történt csendes halálát. A kedves halottnak földíreszei folyó évi Junius hó 3-án délután 5 órakor Czegléd-utczán 28-ik számú háznál tartandó halotti ima után, a Czegléd-utczai sirkertben tételnek végső nyugalomra. Debreczen, 1885 Junius 1. én. Áldás és béke porai felett!

— A hatvanutczai gazdaságnak a 67572/883. sz. belügyminiszteri rendelettel megerősített 116/2774. számú közgyűlési határozata szerint az ondódi és ujosztásu földekre alkotott rendszabályai értelmében a esőszbér és felügyeleti költségek kivétele a legújabb kataszteri felmérések alapján elkészített, ezen kivételei munkálatokat a hatvanutczai föld tulajdonosok 1885. junius 8-tól 22-ig, naponként 12 és 1 óra között, Koszorus Lajos Hatvan-utczai 1577—8. számú házánál megtekinthetik és ott netaláni észrevételeiket előadhathják.

— A nyiregyház-esapi országot Debreczen — téglási részének kiépítésére tegnap tartatott meg az arléjtés. A munkát Reichman Herman debreczeni vállalkozó nyerte el, ki 1/2 %-kal szabott olcsóbb árt a többi versenyyvállalkozóknál. Az utat a kijelölt kőből építi ki.

— Bogdándy Ödönt, a szerencsétlen véget ért kereskedő segédét holnap fogják elfemetni a r. kath. egyház szertartása szerint a nagyujutczai 1703. sz. háztól. A gyász jelentést testvérei: Frida, Mátyás és Mária adták ki.

— A helyi vasut nagyerdei városarnoka már majdnem teljesen készen van. A faból és téglából emelt svájci stylum épület igen csinos, s valóban díszre válik a nagyerdőnek. Ezzel kapcsolatban megemlítjük, hogy néhány nap múlva a vén Simonyi gáton végig gázlámpák fognak világítani. A lámpaoszlopokat és gázcsöveket már részben elhelyezték.

— Postaügy. A t. cz. közönségnek maga mihez tartása végett értesítésre adatik, miszerint f. év Junius hó 1-től kezdve a posta szállítványok következő órákban indítatnak az indóházhoz. Reggel 4 órakor Debreczen — n. károlyi — Szatmár — Királyháza Marmaros Szigeti vonalra (záróra előttevaló nap. 6 óra a koci postai küldeményekre, a levélpostá küldeményekre 7 óra.) Reggel 6 óra 30 perczkor Felső Rozta, H. Bösörmény B. Ujváros H. Dorogh. H. Nánás és Búd Szent Mihályra (Záróra mint fent) Délelőtt 8 óra 50 perczkor Debreczen Nyiregyháza, Tokaj Szerencs mikolczi, a Nyiregyház kassai vonalra. Záróra 8:30. Délelőtt 11 k. or. Szoboszló P. Ladány P. Ladány N. Vár és Erdély felé P. Ladány Bpest felé (Záróra 10 óra 15 p. Délután 3 k. or a Debreczen N. Károlyi Szatmár Királyháza Szatmár Nagy Bányai vonalra Záróra 12 órakor és csupán levélpostá H. Bösörmény nánási vonalra d. u. 5 óra kor H. Palyi, Sámson, Sáránd, és M. Piroc küldöneposták. Este 6 ó 30 p. k. or. Debr. Nyiregyháza Tokaj Szerencs mikolczi — Kassai vonalra (Záróra est. 6 k. or) 8. óra k. or. Debr. P. Ladány. P. Ladány. N. Vár, és

Erdély felé valamint a B-pesti vonalra (Záróra csomagokra és értéklevelekre esti 6 óra velokre nézve 7 óra. Debreczen 1885 Junius 1. én. Posta hiv. főnökség.)

— Névmagyarosítás. A belügyminiszter Imho-Sándor debreczeni illetőségű ügyvezetői lakos György, Endre, Sándor és Róza kiskor gyermekei vezetéknévén „Udvadi” kért átváltoztatását megengedte.

— Tájékoztató. Az iparos kör honvédelmi rendezése szives tudomására hozzuk, hogy a meghívó levelek már szétküldtetek, ha netalán valaki meghívót nem kapott volna, azonban ahhoz igényt tartana, sziveskedjen a tárgyat vagy az „Iparoskör” helyiségében a főiaczou, vagy pedig a kőrtitkára V. d. on Sándor kisu-utczai 1717. sz. a. ügyvédi iradjában intézkedést tenni, vagy tenni. Egyszersmind kinyilvánítja a rendezés, hogy az ünnepeken családijegy mellé egy sorsjeggyel is részt lehet venni.

— No mint képviselő jelölt. Angol ország northcambervelli kerületének adóhivatali klubja — mint a Times jelenti — Taylor R. len kisasszonynak ajánlotta fel képviselőjelöltséget, biztosítva őt, hogy a munkások támogatni fogják a jelöltséget. A kisasszony elfogadta a jelöltséget.

— Rudolf trónörökös főherceg nyári folyamában valószínűleg körutat fog tenni Felső-Magyarországon, s többek között meglátogatja a c-orbai tövidéket s a dobsinai jégbarátot is. Liptóvármegye törvényhatósága, mint a „Roz-nyóli Hir.” írja, kiküldött egy bizottságot, mely a c-orbai töhoz vezetőit ki fogja javtatni.

— Ámosdról írják, hogy ott f. hó 25. napjára kitűzött ámo-di lelkesválasztás megtörténhetett meg, mert az illető egyháztanárs a szavazást minden alapos ok nélkül, de mégis — mint legalább ok mondják a törvény iránti teljes tisztelettel megtagadták. Na ismerjük ugyan egész alaposággal jegyzik meg a „Derb. Prot. Lap.” az ottani körülményeket, de annyit sejtünk, hogy egy félrevezető gyülekezet tényével állunk szembe, mely a törvényre hivatkozva lép föl a törvény ellen.

— Hugo Viktor s a párisi magyarok. A párisi magyar testület ugyancsak kitűzött magáért Hugo Viktor temetésé alkalmával. A tagok mejdnem egyhangulag rendkívüli gyűlést sürgettek, hogy a temetéshez kivételül szűzöljék az egy koszoru megvételére megtesenek az előkészületek. Az elnök egybe hívta a gyűlést, de sikerült neki kicsiny csefifogásokkal a bizottsági tagokat az indítvány elvetésére bírni. Az elnök, Bertha Sándor ur — a ki a köztársaságban is megtartá dinasztikus érzelmét, egyre attól tart, hogyha az egyesület valami tüntetésben részt vesz, mely a köztársaság tüntetése is: „oda fenn n.” (Bécsben) rossz néven vennék. Kiváncsiak vagyunk első sorban, ki az az „oda fenn” másodsorban, vajjon a párisi magyar egyesület az orosz cár védnöksége alatt áll-e vagy nem? Bertha urnak jó volna tudni, hogy mi nem az abszolutisztikus bécsi, hanem a szabadelvű magyar kormányhoz tartozunk, és mi egy a magyar kormányhoz tartozunk, mint a magyar közvéleménynek becsülésé és pártolását csak ügyvivőhatjuk ki ha igen résztveszünk minden tüntetésben, mely a szabadságot dicsőíti. Hogy Bertha ur kislelkűsége még Hugo Viktor szellemével szemben sem tud bilincseiből kibontakozni, ez csak azt bizonyítja, hogy az ő számára még nem létezett Hugo Viktor, ki a szemmel bilincseit letépté. De ezzel mi nem törődünk, — csak a magyar egyesületet ne vonja le magához az éjfogultság éjfelébe.

— Legyünk mindig elővigyázók. Mindazok, kik sürvérűek s ennek folytán borkiütésekben, vértorlódásokban — fejre és melle — aranyeres bajokban stb. szenvednek ne mulasszák el a tavaszi tisztító kurát, mely naponként csak kevés krajczárba kerül, s mely által a test felrússul s minden betegség től ment marad. Erre nézve legjobb szerző Brandt R. gyógyszerész-féle svájci labdacso, melyek a gyógyszerárakban 70 k. kaphatók. Minthogy Magyarországon Brandt R. gyógyszerész svájci labdacsoinak különféle utczai zatai léteznek, arra kell gondosan figyelni, hogy minden dobozon, czéjgyevül, egy fehér kereszt vörös mezőben s Brandt R. névalírás meglegyen.

A kis rejtvényfejtő.

A „Kis Lap”, Forgó bácsi ismert gyémant meklapja, egyéb kedves s tartalmas közlések mellett gazdag rejtvény-rovatot is közöl, azok megfejtőit, kicsiny előfizetőit, élénk levelezést folytat. „Forgó bácsi postája”, melyben az ide vágó levelekre Forgó bácsi rendszeren megadja a maga választát, a mely közli a „helyes” megfejtők neveit, utbaigazítja a tévedőket stb., ez a rovat a kicsiny világban nem kisebb érdeklődést kelt, mint annak idején Pákh híres szerkesztői mozdulatvalói egész más rétegek közt keltettek a „Vasárnapi Uj-ág”-ban. Forgó bácsi postáját tehát a „Kis Lap” 21. számában — egy beérkezett rejtvényfejtő levélre válaszolva — a következő izennel kezdődött: „Er-sébet! Csak a keresztneved volt a leveled alá írva s így a megfejtők sorába be nem iktathattalak.” Erre a szerkesztői izennetre érkezett válasz: „Erre a szerkesztői izennetre érkezett válasz: ...”

Kedves Forgó bácsi!

Ön engem igen megsomorított az által, hogy nevémet nem tette ki a többi meg fejtek közé. Ön azt jegyezte meg „azért nem lehetséges, mert csak Erzsébetet írtam alá” — Édes jó Istenem! hát tehetek én róla, hogy nekem csak kereszt nevem van? Ha az nem elég, úgy kérem kedves Forgó bácsit, adjon nekem egy jó tanácsot, hogy mitévő légyek, mert ha a talányokat megfelytem — úgy szeretném is, hogy az én nevem is a többi megfejtek közt legyen. A „Kis Lap” 28. kötet 21. sz. között „Kocz-kás Rejtvény” megfejtése: (1. sor.) „Ökör” (2. s.) „Káro” (3. s.) „Öröm” (4. s.) „Róma” Reichenau, 1885. május 30 án, Tisztelettel az ön hü „Kis. L.” olvasója Erzsébet.

Ezen gyermeki vonásokkal, itt-ott tör-léssel, de egész hibátlanul és jó magya-rul írt levél folytán a „Kis Lap” szerkesz-tője a lap adminisztrációjához fordult, hogy megtudja, ki lehet ez a reichenau-i köv-ezető. S a czimszalagok közt ráakadt a követ-kezőre, mely az egész kedves történetkének kulcsát képezi:

(85) 1517 jan.—juni. „K. Lap.”
Ó cs. és kir. fősége
Erzsébet főherczegnőnek.
(Schloss Wartholz)

Reichenau
(Nieder-Österreich.)

Erzsébet főherczegnő, ki e mindenek-fölött kedves történet kapcsán lesz először említve a magyar közönség előtt, Károly Lajos főherczegnő, ő felseje legidősb test-véröccsének legkisebbik leánya, ki 1878. jul. 7 én született s így most hét esztendő.

CSARNOK.

A mesebeli herczeg.

(Angolból.)

Atyám és nagyatyám anglikán lelké-szek voltak. A mennyire visszaemlékezni tudok, mindig a Crayminsterben éltünk együtt hárman a székesegyházterén fekvő régi ház-ban, mely komor köbület, sajtyszerű czifrá-zatokkal az ablakok és ajtók felett, feldi-szítve még csunya, bámulatos kőalakokkal, melyeket az egész világ szépeknak tartott. Ebből azt következtetem, hogy valóban szé- nek is voltak, de én nem tudtam felfedezni szépségüket; gyermekkoromban félelmet kel-tettek bennem s midőn felnöttem, csufoknak tetszettek.

Sajátos, rideg életmód volt az enyém. Anyám érvekké előbb meghalt s halálának körülményeire csak kevéssé emlékeztem. Leg-világosabban atyám fájdalma maradt meg emlékezetemben; e fájdalom teirhatlan volt s sok évig tartott, de ez sem tette őt lá-gyabbá. Atyám minden emberrel szemben igen szigorú, hideg volt, — irányomban is, egyetlen gyermeke irányában. Enevímhez ké-pest nagyon komoly valék. Atyám nem tűrte a pajzanságot; úgy ő, mint James nagy-tyám csak könyveiknek, egyházi szónoklata-iknak, imáiknak és a tudományuk étek. Es mégis jó emberek voltak, mindketten becsü-letesek, egyenes, nyílt szívűek, kik nem ké-pek semmi tisztességtelen dologra, semmi alacsony gondolatra; és a fiatalos pajzanság nem volt inyúluk és én jelenlétükben semmi tréfát nem mertem magamnak megengedni. A két komoly férfival való együttléből reám is ragadt az ő komolyságukból.

Nagyon egytangu élet volt az, melyet a régi házban töltöttem és mégsem éreztem magam szerencsétlennek, mert nem ismertem jobbat. Szerettem ez ódi házat deszka pad-lózatú szobáival, széles, alacsony lépcsőivel és ó-divatú tágas lépcsőházával. Szerettem a magas templomot, mely velünk szemben volt, karcu tornyával és gótikus ablakaival. Mily fenséggel nézett le századok óta az emberek sürgölésére, mily vigan és derülten kongtak harangjai, ha egy szerető pár az oltár előtt térdelt örökfrigyét kötni; mily komoly és ünnepélyes volt hangjuk, ha a gyászmeuet lassan a temető felé haladt!

Az engedelmesség volt minden, mit atyám tőlem követelt és én engedelmes voltam; va-kon, feltétlenül hódoltam akaratának a leg-fantasztikusabb életkérdésben is, — eljegyzésemet illetőleg. Derrimann lelkész kérte meg keze-met és atyám odaigérté neki. Tehát én el volt-am jegyezve.

Mi ablakomból láthattuk lelkészi lakot, a székesegyház udvarának ellenkező oldalán állott, ősi, magas ház volt, gyönyörű kerttel kis, egy ablakos hálószobából láthattam a lelkészt a hosszú nyári esteken, a mint kö-zait hátratréve, fejét lehajtva, virágai közt sétálgatott.

Jó harminczas férfiu volt s a mint így kertjében láttam, hol egy fát nyesegetni, hol virágait ápolva, így szóltam magamhoz: Szi-vebben bizonyára lesz valahol egy szelid fol-toeska is, bár oly hideg és komoly. Jó lesz hozzám ha alj az idő, együtt kell élnem vele az ősi lelkési lakban. Meg akarom kísér-teni, hogy megkedveljem.

A gondolat, hogy szerelmes legyek a lelkészre, soha nem ötlött eszembe, ő nagyon is magasan állt fálettem, a szegény, szegény-kező, önállóság nélküli kis leány felett: Ó oly nagy, komoly és hideg vala, minden nap oly nagy, komoly és hideg vala, minden nap-ét jött hozzánk s órákon át társalgott atyám-mal és James nagyatyámmal, néha hozzám is

intézet pár szót, de a mi érintkezésünköl-senki nem következethette volna, hogy jegye-sek vagyunk. Három hó óta voltunk elje-gyezve és három hó múlva kellett Derrimann nevévé lennem és átköltözöm a lelké-i lakba.

Mily sajtyszerűen ment végbe az el-jegyzés! A lelkész előbb atyámmal beszé-l-s azután hozzám jött.

Eppen a ház ajtajában állottam és a hold által bevilágított udvarra néztem, mi-dőn a lelkész kijött atyám olvasószobájából és hozzám lépett. A fenséges juniusi éjszaka csodálatos álmokba ringatott, derült, boldog élet derült fel lelkem előtt, egészen más, mint a mostani és óhajtam, bár haladna el előttem a lelkész és ne ragadna ki édes álmodoz-somból De ő megállott s reám nézett. A hold sugarak hajam és arcomra eshettek, mert ő hosszabb ideig szemlélt, mielőtt megszólalt. Azután mondá:

— Edith, akar ön az enyém lenni!

Ha a hold körül fehér felhőcskék egyi-kén lovagolva angyal szállt volna le hozzám az égből s szólalt volna meg, nem ejtett volna nagyobb bámulatba, mint a lelkész szavaival. A meglepetéstől nem birtam szó-hoz jutni. Rövid szünet után komolyan, nyu-godt hangon folytató: „Bírom atyja bele-ejegyzését.”

Atyám belejegyzését! Miért reszkettem hát mégis; miért lett sapádt arcom, egyre sapádtabb, miért kulcsoltam össze görsösen kezeimet? Atyám belejegyzése: Hisz ez az enyémét is jelentette.

Egy félórával később a lelkész ősi háza felé lépdelt és én lassan, nesztelenül, felig kábultan szobámba suhantam. Menyasszony valék!

Hogy sirtam, hogy zokogtam! Ez lett hát a vége fenséges álmaimnak? Ó volna a mesebeli herczeg, ki az álmaimból csókjaival felébresztett tündéri arany birodalmába viszi, amint ezt én a mesés-könyvekben olvastam? Ó volna az én herczegem, dus fűrtökkel, és a nevető, kék szemekkel — e komoly, sötét pap? Oh nem! Az én álmaim más alakot mutattak, és — bocsássá meg nekem az ég — én soha nem szerethettem a lelkészt.

Négy héttel eljegyzésem után egész biztosan tudtam ezt. Feleségévé kellett len-nem. Atyám így határozta és én belejegyez-tem, de szeretni őt! nem, ezerszer nem! Mert ő valóban eljött, az én mesebeli her-czegem a tündérországból, nevető szemével, dus hajával. Egy vasárnapon jelent meg az ősi székesegyházban s csodálatos szemével bepillantott szívem mélyéig.

Ezután minden nap láttam őt, mert az új lovasezreddel érkezett a mi városunkba. Vasárnap és hétköznapokon az ő kék szemei az én szememet keresték; büverő rejlett fej-lett tekintetében, melynek nem tudtam ellen-állani, lebilincselő bensőség és most már tudtam, hogy az én mesebeli herczegem itt van és hogy én a lelkészt soha nem szeret-hetem.

Egyik vasárnap reggelén, midőn a temp-lomból jöttem, az öreg Colbert kisasszony, a püspök nővere bemutatott egymásnak.

— Unokaöcsém, Darryl kapitány, Man-nering Edith kisasszony. S azután a jó öreg halgysz hazament és Darryl Guy oldalamon haladt az arnyas lom-bok alatt. Gyorsan kötöttünk közelebbi ismeretséget. Mily másnak tűnt fel előttem az élet! A szomorú, egyhaugu óráknak régi, egyszerű házuinkban végük volt; nem bán-tott semmi vágy, óhaj — hiszen herczegem itt volt!

Oh Darryl Guy, miért kellett téged oly nagyon szeretnem? Miért jövel engem széd-arczoddal és mézédés szavaiddal behálózni; miért mondad, hogy szép vagyok s ezt addig ismétléd, míg elhívem s te miattad örültem, hogy az vagyok? És ama hosszú nyári este-k, melyeken oldalodon a székesegyház kö-rül lépdeltél, ama boldog, lopott órák, ma-latt atyám és nagyatyám a bor mellett ül-dögéltek s a komoly lelkészszel teológiai kérdéseket vitattak!

Nem akarok az édes csevegésekről beszélni, nem a köztünk egyre növekvő barátságáról, arról sem, hogy mi mindent mon-dott ő nekem és amit én elhittem. Ó minde-nem volt és én usztam a boldogságban. Beszélte ősi váróról, mely messze feküdt a régi egyhaugu Craymin stertől, mesélt a lombos parkról, a pompás kertről, mely a várt kö-rülveszi. Miért ismétlém mindezt? Oda van, eltűnt minden a szép napokkal, a verőfény-nyel, virágpompával.

Bevallottam mesebeli herczegemnek min-dent. Mily jóízűen kacagott, midőn eljegyzé-semet említém s mily vigan pódre ba-jusztát!

— Ennek nem szabad megtörténni — kiáltott fel — édes kis Edithem! Szereti-ön az öreg, komoly papot?

— Ön tudja, hogy nem szeretem — vá-laszoltam s szorosabban fűztem magam kar-jához, vagyis inkább ő vont, még mindig ne-vetve — közelebb magához. En is nevettem és minden aggodalmam a jövő felett elenyé-szett.

— Te reád jobb sors vár, igéző kicsi-kém, mint az, hogy az öreg, unalmas pap neje légy — mondá.

Jobb sors? Tehát álmaim valósulni fognak?

Eme estén — későre járt amikor elvál-tunk — midőn a háza léptem, találkoztam a pappal, ki éppen távozni akart.

— Edith — szólt nyugodtan, de hang-jában volt valami, mi elárulta, hogy látta, midőn Darryltól bucsuztam, „Edith, ennek nem szabad így lenni!”

— De így kell lennie! kiáltottam fel. Önnök nincs joga így beszélni velem, mert én nem szeretem és nem lehetek soha az öné!

(Vége köv.)

Legujabb.

(„Debreczeni Ellenőr” eredeti távirata.)

BUDAPEST, jun. 2. A Pesti Napló szerint Bedekovich miniszter legközelebb-lemond, utódjául Inkey bárót emle-getik. E hir azonban megerősítésre vár.

Bécsi választások.

BECS, jun. 2. Az első kerületben Herbst, Kopp, Weitlof, Jacques egyesült balpárt jelöltjei, 2, 3, 4 kerületekben Suess, Somarkja, Matseok, 5, 7, 8 ke-rületekben Lueger, Kreuzig, Kronavetter (demokraták); a hatodikban Pattai anti-semita, kilencedikben Wrabetz német nemzetiségi választottak reihstrahi kép-viselőkké.

Hugó Viktor temetése.

PÁRIS Jun. 2. Hugó Viktor teme-tése nagyszerű volt! A köztársaság el-nöke, a kormány, diplomaiiai testület, senatus, képviselőház tagjai, számos kül-dötség, óriási néptömeg kísérte a kopor-sót, melylyel csak délutáni négykor ér-tek a Pantheonban Arc de Triomphe alatt hatan, a Pantheonban tizenketten tartottak hazafias szellemű magasztoló be-szédet az elhunyt felett. Rendzavarás nem történt, a rendőrség a temetés előtt néhány vörös zászlót lefoglalt.

Felelős szerkesztő és kiadó lapnaptaladonos
Vértési Arnold.
Főmunkatárs: Károcz Vilmos.

Nyilt-tér.

Dr. KALMÁR BARNABÁS

orvos, sebész, szemész- és szülész-tudor
nőgyógyász.

Lakását Kiscsapó-utca 387. sz. alá tette át,
a KÁLMÁNCZHELYI ügyvéd ur házába.

Rendel:

hétfőn, szerdán és pénteken,
d. e. 11—12 ig férfi-,
d. u. 2—3-ig nő-betegeknek,
szombaton d. u. 2—3-ig szegényeknek ingyen.

MATTONI
BUDA-KIRÁLY
KESERŰVIZE
Több
kiállításon jutalmat nyert.
Kapható minden gyógyszerár és ártáryia kereskedésben.
MATTONI és WILLE
BUDAPESTEN.

Uj polgári bormérés!

Alulírott tisztelettel tudatom a n. é. közönséggel, miszerint csapó-utca sar-kán lévő saját házamnál (hol ezelőtt Törő Imre bormérése volt)

„CSOKONAI”-hoz

czimzett s csinosan berendezett

ÜZLETEMET

és annak

UDVARKERTJÉT

f. hó 4-én, csütörtökön

az „iparos ifj. dalárdája” és Tár-kányi Sándor zenekara működése mel-lett megnyitom.

Minthogy azon kellemes helyzetben va-gyok, hogy üzletemet a legtisztább kezelési és elősmert érmelléki termelőkötől vett borok-kal folyvást elláthatom, s miután konyhám már eddig is t. vendégeim meglegedésével találkozt: bátor vagyok magamat és üzle-temet a n. é. közönség pártfogásába ajánlani. Illedelmes bánásmód mellett pontos és gyors kiszolgálást biztosítva — vagyok illő tisztelettel

KAINRATH ANTAL.

BUDAI
Rákóczy
KESERŰVIZ
Orvosi kitéréségtől legjobban ajánlva, friss töltésben és kitűnő hatással minden fűszer és ásványvíz kereskedésben ugymint legjobb gyógyszerárban, valamint gyógyszer-Tulaj kereskedésben kapható.
nonosok: Loser testvérek, Budapest.

251.
1885.

Pályázati hirdetmény.

Debreczen szab. kir. városának fo-lyó évi julius havi rendes közgyűlésén, a megüresedett műszaki-számvevői, évi 900 ffrt fizetéssel, és két adókievői — egyen-ként évi 600—600 ffrt. fizetéssel össze-kötött állomások választás utján lévén betöltendő — felhivatnak az ezen állo-másokra pályázni óhajtok, hogy kellőleg felszerelt pályázati kérvényeiket hozzám mint a kijelölő bizottság elnökéhez fo-lyó évi julius hó 8. napjának délutáni 6 órájáig nyujtsák be — megjegyeztet-vén, hogy a városi szervezeti szabályzat által a műszaki-számvevői állás a 6 évi időtartamra, az adókievői állások pedig az életfogytiglan betöltendő állások közé soroltatnak, s hogy a műszaki-számvevői állásra pályázóktól az 1883. évi I. tör-vénycikk 17. §-a által előirt minősíté-sen kívül még technical-tanulmányok ki-mutatása is kívántatik.

Debreczen, 1885. május hó 27-én.
Gr. Dégenfeld József m. k.
főispán.

2191.
1885. tkv. sz.

III.

Arverési hirdetményi kivonat.

A h.-büszörményi kir. jbiróság mint telekkönyvi hatóság közhírre teszi, hogy a királyi kincstár végrehajthatónak Borsi Mihály és neje végrehajthatást szenvedő el-leni 32 forint 69 $\frac{1}{2}$ krajczár tőkeköve-telés és járuléka iránti végrehajási ügyében a debreczeni kir. törvényszék és büszörményi kir. jbiróság területén levő s a h.-hadházi 1368-ik számú tjkvben foglalt ingatlanokra az arverést 610 ffr-ban ezennel megállapított kikiáltási árban elrendelte és hogy a fennebb megjelölt in-gatlanok az 1885. évi julius hó 17-ik napján d. e. 9 órakor Hadház városában a vá-rosházánál megtartandó nyilvános árve-résen a megállapított kikiáltási áron aól is eladatni fognak.

Arverezni szándékozók tartoznak az ingatlanok becsárának 10%-át készpénz-ben, vagy az 1881. LX. törvénycikk 42. §-ában jelzett árfolyammal számi-tott és az 1881. évi nov. hó 1-én 3333. sz. a. kelt igazságtyminiszteri rendelet 8. §-ában kijelölt óvadékképes értékpap-irban a kiküldött kezébe letenni, avagy az 1881. LX. t. cz. 170. §-a értelmében a bánatpénzben a bíróság által előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elis-mervényt átszolgáltatni.

Kelt H.-büszörményben 1885. évi ápril hó 22. napján.

A h.-büszörményi kir. járásbiróság mint telekkönyvi hatóság.

Szopó
kir aljárásbiró.

Cs. k. szab.

árnyékszék - szivattyu

legujabb szerkezettel, püczegödök szagtalan kiürítésére, több évi jótállás mellett szállit
FISCHL EMIL,
technicali uzlete.
Bécs, 4 ker., Pressgasse No. 26.
Mindennemű technicali gyári és portomen-tesen.

LAKVÁLTOZÁS.

Van szerencsém a n. é. közönséggel tudatni, hogy lakásomat

VARGA-UTCZA 2187. sz. a

tettem át.

A jelen idény alkalmával van szerencsém tudatni, miszerint úgy az újabb, mint különösen a régebbi építkezéseknél szükségelt

aszphaltpozást

a legutánosabb árért elvállalok, t. v. b. mindenféle nedves falakat, pinczék, járdákat, fűrdőszobákat, magtárakat, és istállópadozatokat vízmentessé teszem szinten jutányos árért.

Ezenkívül ajánlom a már 21 év óta fenálló **czég- és szobafestő-üzletemet,**

mely szakmába a legújabb divan mintákkal magamat ez idényre is kellőleg ellátam, és képes vagyok bármely megrendelést a legrövidebb idő alatt teljesíteni.

Magamat becses pártfogásába ajánlom tisztelettel

GOLDSTEIN EMÁNUEL

szobafestő, czégerő és aszphaltpozó.

288. LOTTERIE
garantirt vom Staate Hamburg.
Das zur Verlosung kommende Gesamtcapital beträgt:
9,550,450 Reichsmark.
Der grösste Gewinn beträgt im glücklichsten Fall
500,000 MARK

HAMBURGI NAGY PÉNZ-SORSOLÁS

100,000 sorsjegyből áll, melyek közül 50,500, tehát több mint fele, mellette feltüntetett nyereményből hét osztályba beosztva huzatik.

Az egész vállalat biztosítva és Hamburg államtól ellenőrizve van. Az első osztály nyereménye: 50,000 márka, de feljebb megy a második osztálynál 60,000, a harmadikban 70,000 márka stb.

Fizetések o. é. jegyekben, bélyegekben a megrendeléshez hozzászátalándók, ugyasintén postautalvány mellett is eszközölhető a megküldés; kívánatra megrendelések postautalványt mellett is teljesíthetnek.

Az első osztályu nyereményhúzáshoz, mely június 10-én történik

1 egész eredeti sorsjegy o. é. frt. 3.50

1 fél " " " o. é. " 1.75

1 negyed " " " o. é. " 90

Mindenki egy az államezimerével ellátott eredeti sorsjegyet kapja kézhz a hivatalos sorsolási jegyzékkel együtt, minden bővebb felvilágosítás, nyeremény beosztás, huzási dato és betetek a különböző osztályokhoz megtudhatók. Huzás után azonnal minden résztvevő a hivatalos nyereményjegyzéket megkapja. A nyeremények kifizetése természetleg állambiztosítók mellett történik. Ha netán v. rákózosan kirtul egy megrendelőnek nem convenálna a sorsolási terv, kész vagyos a nem convenáló sorsjegyeket huzás előtt visszavenni.

Kívánatra hivatalos sorsolási terv ingyen megküldetik. Kérek minden megrendelést hamar, legkésőbbben azonban

1885. JUNIUS 10-ig egyenesen

Koennemann J. P.

fősorsolási-iroda, HAMBURG

megküldeni. Az első osztályu sorsolás hivatalosan f. é. jun 10-re határoztatott.

KÉSMÁRKY és ILLÉS

BUDAPEST, hatvani-utca 10. szám

a nemzeticaſino áellenében

Ajánlják mindenkor dusan felszerelt raktárunkat mindennemű díszmű és pipere áru különlegességeiben u. m. ezerszerek, ékszeres, készletek, irótarcsák, legyezők, fényképalbumok, fénykép keretek, illatszertartók, utazótáskák, szivartárczák és szekrények stb.

A nagyérdemű vidéki közönséget tisztelettel kérjük az országos kiállításra való felrándulásuk alkalmával üzletünk meglátogatására, hol a tárgyak legnagyobb készséggel megmutatának áruk minden tárgy on kitüntetve.

Mély tisztelettel

KÉSMÁRKY és ILLÉS.

Fiók üzletek:
Budapest
K-repesi bazár
Lemberg
Theaterstrasse.

Főtelepünk!
Bécs
VI. Mollardgasse

Fiók üzletek:
Carlsbad
Mühlbadgasse
Teplitz
Badegasse.

Paulovai savanyuviz.

Beregmegeye legkittünbőb terméke, Szolyva tőszomszedságában,

Gyógyhatása

a légző szervek, idült tődőhurut, kezdődő tődőtőmőkör, az altesti szervek bántalmában, hiányos emésztés, máj és lép keményedésnél, aranyeres bántalmaknál, a vízellő szervek bajainál,

Borral vegyítve

kellemességre, felűmul minden beregmegeyei terméket, mivel nélkülözni azon kellemtelen édes ízt, mely amazoknak sajátjuk, ez ellen kedves savanyu ízt.

Raktáron

minden időben friss tőttéssel 1 láda 40 üveggel 4 forint,
1 " 60 " 4 " 20 kr.
ládák teljes számu üres üvegekkel 1 frtért vétetnek vissza

Huszár Károlynál.

Nincs többé fogfájás

hogya használják a

Fog-elixir

a tiszteletre méltó Benediktinus atyák, készítménye a Soulaci apátságban;

a mely szer 1373-ban találtatott fel, Boursaud Péter prior által és a mely később Maguelonne prior ur által lényegesen tökéleesebbítetett.

Ez utólrhetetlen szer a fogak tisztításához és konzerválásához — a foghus erősítéséhez és megsemmisíti a borkővet, megóvjaa a fogakat az elromlásától.

A lehellet rossz szagának eltűzésére minden másféle fogvívőnél hatalmasabb az Elixir. Ép ezért minden magas rangu körökben az egész világszerte használják.

Főügnökség: Bordeauxban Franciaország Seguin, 3 rue Huguenie.

Debreczenben: Szepessy és Kerekes díszmű, Schwarz M. Benő és Rott S. frfi díszmű-üzletben s Rottschnek V. Emil gyógyszerüzletében.

Orvosi bizonylatok

„MARGIT”

GYÓGYFORRÁSRÓL.

Előnyös tulajdonsága valamennyi szikéleges vizek között. — vegyi alkatrészek szerencés összetétele, kevés szabad szénasav, de gazdag, félig kötött szénasav tartalma.

Dr. Korányi Frigyes egyetemi tanár és kir. tanácsos. Jó hatásnak találtam a légutak és gyomor nyálkahártyájának hurutos bántalmainál. A Seltersi-, Radeini-, Vichy- stb. vizektől különböző csekélyebb szabad szénasav tartalmánál fogva, s azért a vérkeringésének, vagy a hol a vérkeringési szervek izgatásától kell tartani, a szénasavany dűsabb vizek fölött előnyűel bír.

Dr. Gebhardt Lajos egyetemi tanár. Rökus-kórház igazgatója. Kiválóan jó hatásnak bizonyult a légző-, emésztő- és vizeleszervek hurutos bántalmainál, oly annyira, hogy jelenleg rokonalkatú más ásványviz kőrházunkban állg rendeltek, — csekély szabad szénasav tartalmánál fogva, oly esetekben is sikeresen alkalmazzuk, a melyekben a Seltersi-, Giesshübli-, Gleichenbergi-vizeknek használata határozottan káros volna.

Dr. Navratil Imre egyetemi tanár. Torok-, gége-, légeső- és bőrbetegségekben igen jó, kiváló hatást pedig akkor gyakorolt, ha az említett szervek bántalmával rokon természetű gyomorhaj volt jelen.

Dr. Poór Imre egyetemi tanár. Gége-, tüdők-, gyomor-, vizeleszervek idült hurutját szintugy oszlatja, mint a Seltersi-, Gleichenbergi-, Giesshübli. Előnye, hogy a betegek élvezettel iszzák, s hogy sem bevéve, sem belélegezve, a fejben vagy tüdőben nem okoz semmi vértörődést.

Dr. Kétly Károly egyetemi tanár. Légző-, emésztő-szervek hurutos bántalmainál jó eredménnyel alkalmaztam Seltersi-, Gleichenbergi-, Giesshübli vizek fölött kisebb szénasav tartalmánál fogva előnyűel bír.

Dr. Barbás József Rökus kórházi főorvos. Légeső-, emésztő- és vizeleszervek hurutos bántalmainál bátran veszeny a külföldi szikéleges ásványvizekkel.

Dr. Bamberger Henrik egyet. tanár, udvari tanácsos. Légző-, emésztő-szervek idült hurutjainál tapasztalt eredmény bizonyítja, hogy gyógyhatásában teljesen azonos a Seltersi-, Giesshübli- és Vichy-vizekkel.

Dr. Duchek András egyetemi tanár, udvari tanácsos. Összetétele és kellemes ízénél fogva ajánlható a légző- és emésztő-szervek kórállapotainál.

Ez idő szerint Európa legelső és leglátogatottabb tüdőbetegség klimatikus és leglátogatottabb tüdőbetegség klimatikus eredmények alapján, melyeket én gyógyintézetemben a „Margit”-forrás gyógyviz alkalmazása által a légutak idült hurutos bántalmainál tapasztaltam, hivatva érzem magamat ezen betegek által kedvesen fogyasztott, és jól tűrt gyógyvizet a legsürgősebben ajánlani.

Görbersdorf, 1879. március 18-án. Dr. Römpler Tódor.

Borral használva a leggyógyosabb és legkellemesebb ital.

Kizárólagos főraktár

Édeskuty L.

m. k. udvari ásványvizszállítóház Budapestben.

Ugyasintén kapható minden gyógyszerüzletben, fűszerkereskedésben és vendéglőben.

Idegbetegségek.

Mik az idegek?

Az idegek minden érzés tulajdonképeni közvetítői, minden külső benyomást első sorban az idegek érzik meg, közvetítik. A mely különbözők az okok, oly különbözők az ideg betegségek jelenségei. Első sorban az idegek összehúzódása, a tápanyos savanyodás és erővesztés a nedvek és vérvészítése által előidézte; az emlékező tehetőség gyöngülése, sápadt arc, melyen tekvő kék gyűrűvel övezett szemek, kedélybetegség, álmatlanság, migrén (egyoldalú fejfájás) d-rék- és háterioc-fájdalmak, hisztérikus göresök, szorulás, okne küll felel-m, a vidám társaság kerülése, női betegségek, vészegénység, rheumatikus és köszvényes bántalmak, kéz és lábremegeése stb.

Mindezeket az ideg betegségeket az orvosi tudományban eddig ismeretes szerekek közül egy sem gyógyítja oly biztosan és teljesen mint

Dr. WRUN PERUN-PORA (peruin füvekből készítve.)

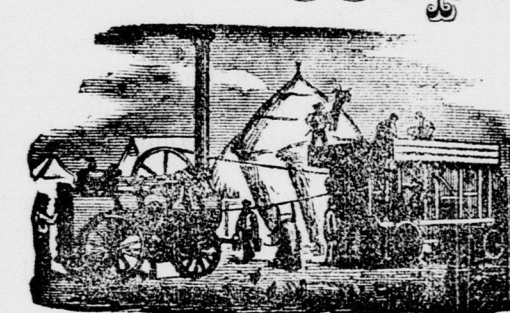
Artalmatlanságról kezeskedem. Egy doboz ára pontos leírással 1 frt 80 kr.

Kapható Debreczenben: Dr. Rottschnek V. Emil gyógyszerüzletében, Bécsben: Gieschner A. okl. gyógyszerésznél II. ker. Keiser József str. 14.

A szepesmegeyében lévő Krompach-hernádi vasgyár

a bekövetkező eséplési idényre kiváló szilárd szerkezetű

Cséplőgépeket

és TISZÍTÓ ROSTÁKAT gyártott. A cséplő gépek meghosszabbított szalmarázókkal bírnak, a mi által a szemek teljesen kiválasztatnak a szalmából. A meghosszabbított szalmarázó cséplőgépekhez az erő szükségletéhez mérten kiváló erős harangjargányok vannak készítve.

A fent említett cséplőgépekből, ugyasintén a gyár által készített többrendbeli gazdasági gépekből a főraktár az alólrottaknál van, a melyeknek megtekintésére tisztelettel felhívjuk a gazda közönséget. — Ugyanezen gépek a folyó évi országos kiállításán a nagygépcsarnokban működőben lesznek bemutatva.

A részletes árjegyzéket ezen gyárimányokról felszólításra ingyen és bérmentesen készséggel megküldjük.

Bauer és Társa

mezőgazdasági gépcsarnoka és gépműhelye DEBRECZENBEN N.-Péterfia utca 853. sz. helyi vonat megálló helye.